

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد خلخال

دانشکده پرستاری و مامایی

Course plan

نام درس: بهداشت مادر و کودک و خانواده
تعداد واحد: ۴

پیش نیاز: نوزادان، کودکان، بارداری و زایمان، اصول خدمات بهداشتی، روانشناسی، تغذیه و تغذیه درمانی

شرح درس:

ارائه مطلوب خدمات بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده، نیازمند ارتقا سطح دانش و مهارت فراگیر مبتنی بر اصول روش های علمی است. در خصوص دانش آموختگان رشته ی کارشناسی پیوسته مامایی که قدرت تفسیر و شناخت مسائل و مشکلات بهداشتی در حیطه بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده و چگونگی حل این مشکلات، نقش حرفه ای مهم و برجسته ی آنان است، برخورداری از سطوح بالای دانش و مهارت های اساسی در این زمینه ضروری به نظر می رسد.

هدف کلی: تقویت دانش و مهارت دانشجویان در زمینه خدمات بهداشت مادر، کودک و تنظیم خانواده

هدف میانی:

▪ مفاهیم بهداشت و سلامتی

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- بهداشت را تعریف کند.
- طیف بهداشت را برشمرد و از هر کدام مثال بزند.
- سلامتی را تعریف کند.
- طیف سلامتی را برشمرد و از هر کدام مثال بزند.
- طیف بهداشت را بر طیف سلامتی انطباق دهد

هدف میانی:

▪ PHC ، MCH و نقش ماما در آن

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- PHC را تعریف کند
- اجزاء PHC را نام ببرد
- سطوح PHC را برشمرد
- MCH را تعریف کند
- اهداف و دامنه فعالیت‌های MCH را برشمرد.

هدف میانی:

▪ بهداشت نوجوانی و جوانی

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- تعریف و اهمیت دوران نوجوانی و جوانی را بیان کند
- تغییرات جسمی بلوغ دختران و پسران را برشمرد
- نکات مهم در مورد تغذیه نوجوانان را بیان کند
- تغییرات عاطفی و روانی نوجوانان در زمان بلوغ را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ بهداشت ازدواج

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- آزمایشات قبل از ازدواج را برشمرد
- در مورد آموزشها و مشاوره قبل از ازدواج توضیح دهد
- بعد روانی و اجتماعی ازدواج را توضیح دهد
- در مورد طلاق و دلایل آن توضیح دهد

هدف میانی:

▪ بهداشت خانواده

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- در مورد اهمیت بهداشت خانواده توضیح دهد.
- وظایف خانواده را برشمرد.
- عوامل موثر بر خانواده را بیان کند.
- تفاوت بین خانواده های بسامان با نابسامان را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **بهداشت جسمی بارداری**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- معاینات دوران بارداری را توضیح دهد.
- آزمایشات دوران بارداری را توضیح دهد.
- توصیه های دوران بارداری را برشمرد.
- در مورد تغذیه و وزن گیری دوران بارداری توضیح دهد.
- مشکلات شایع دوران بارداری را برشمرد.

هدف میانی:

▪ **بهداشت روانی و اجتماعی دوران بارداری**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- در مورد تغییرات روحی دوران بارداری توضیح دهد.
- در مورد افسردگی دوران بارداری توضیح دهد.
- روشهای آموزشی مقابله با درد زایمان را بیان کند.
- در مورد حاملگی ناخواسته توضیح دهد.
- در مورد کار و مشاغل سخت حین بارداری توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **بهداشت زایمان**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- اقدامات حین پذیرش زائو را برشمرد.
- اقدامات حین مرحله اول زایمان را بیان کند.
- اقدامات حین مرحله دوم زایمان را بیان کند.
- اقدامات حین مرحله سوم زایمان را بیان کند.
- اقدامات حین مرحله چهارم زایمان را بیان کند.

هدف میانی:

▪ **بهداشت پس از زایمان**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- آموزشهای پس از زایمان را برشمرد.
- معاینات پس از زایمان را برشمرد.
- آزمایشات پس از زایمان را برشمرد.

هدف میانی:

▪ **بهداشت روانی پس از زایمان**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- غم مادری را توضیح دهد.
- افسردگی پس از زایمان را توضیح دهد.
- سایکوز پس از زایمان را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **مشکلات شیردهی**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- مشکلات نیپل و راههای مقابله با آن را بیان کند.
- احتقان و راههای مقابله با آن را بیان کند.
- ماستیت و راههای مقابله با آن را بیان کند.
- آبسه و راههای مقابله با آن را بیان کند.

هدف میانی:

▪ **بهداشت نوزاد (رشد و تکامل)**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- روند وزن گیری نوزاد را توضیح دهد.
- روند افزایش قد نوزاد را توضیح دهد.
- روند افزایش دور سرو دور بازوی نوزاد را برشمرد.
- نحوه رویش دندانها را بیان کند.
- روند پایش رشد نوزاد را توضیح دهد.
- منحنی رشد را توضیح دهد.
- مراحل تکامل نوزاد را برشمرد.

هدف میانی:

▪ تغذیه با شیر مادر

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- مراحل اساسی در شیردهی موفق را برشمرد.
- وضعیت صحیح شیردهی را توضیح دهد.
- علائم کافی بودن شیر را برشمرد.
- مسائل مربوط به دوشیدن شیر را بیان کند.
- داروهای ممنوع در شیردهی را برشمرد.

هدف میانی:

▪ تغذیه تکمیلی

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- اصول تغذیه تکمیلی را برشمرد.
- ترتیب دفعات تغذیه تکمیلی را برشمرد.

هدف میانی:

▪ مراقبت از نوزاد

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- حمام کردن نوزاد را توضیح دهد.
- مراقبت از پوست و بند ناف را توضیح دهد.
- مراقبت از چشم، بینی و گوش را توضیح دهد.
- مراقبت از محل دفع و محل ختنه را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ واکسیناسیون نوزاد

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- واکسنها را دسته بندی کرده و هر کدام را جداگانه توضیح دهد.
- مکانیزم عمل واکسنها را برشمرد.
- خطرات ایمن سازی را بیان کند.
- جدول واکسیناسیون کودکان زیر ۷ سال و بالای ۷ سال را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ بیماریهای شایع دوران نوزادی

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- عفونتهای حاد تنفسی، علایم، تشخیص و درمان آنها را توضیح دهد.
- در مورد علایم اسهال، انواع آن و درمان آن توضیح دهد.
- در مورد گوش درد علایم، انواع و درمان آن توضیح دهد.
- در مورد برفک و آفت نحوه انتقال و درمان آنها را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ بهداشت روانی کودکان

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- علل و درمان مشکلات کنترل ادرار و مدفوع را توضیح دهد.
- علل و درمان اختلالات تغذیه ای را توضیح دهد.
- علل و درمان اختلالات مربوط به خواب را توضیح دهد.
- علل و درمان اختلالات تکلم و زبان را توضیح دهد.
- دیگر مسائل روانی کودکان را برشمرد.

هدف میانی:

▪ بهداشت کودکان ناتوان و معلول

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- انواع معلولیت را دسته بندی کند.
- راههای پیشگیری از بیماریهای ناتوان کننده را توضیح دهد.
- راههای درمان بیماریهای ناتوان کننده را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ بهداشت سالمندان

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- سالمندی را تعریف کند
- بهداشت سالمندی و هدف از آن را بیان کند.
- بیماریهای شایع دوران سالمندی را برشمرد.
- یائسگی، عوامل موثر بر آن و عوارض آن را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **مشاوره**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- مشاوره را تعریف و اصول آن را برشمرد.
- مهارت‌های مشاوره را برشمرد.
- مشاوره در مامایی را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **آموزش بهداشت و روشهای آن**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- آموزش بهداشت را تعریف و اصول آنرا برشمرد.
- نحوه برنامه ریزی آموزش بهداشت را توضیح دهد.
- روشهای اجرای آموزش بهداشت را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **مدیریت خدمات بهداشتی**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- مراحل کار مدیر را برشمرد
- مهارت‌های لازم برای مدیریت را توضیح دهد.
- وظایف مدیر خدمات بهداشتی را بیان کند.
- نشانگرهای اجرای خدمات بهداشتی را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ **جمعیت شناسی**

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- جمعیت شناسی را تعریف کند.
- چرخه جمعیت شناسی را توضیح دهد.
- فرایندهای مرتبط با جمعیت شناسی را توضیح دهد.
- نشانگرهای بهداشت باروری را توضیح دهد.
- نشانگرهای سلامت جامعه را توضیح دهد.

هدف میانی:

▪ تنظیم خانواده

هدف ویژه:

دانشجو باید بتواند:

- انواع قرصهای خوراکی پیشگیری از بارداری را برشمرده مکانیزم عمل ، فواید و مضار آنها را بگوید.
- انواع روشهای تزریقی پیشگیری از بارداری را برشمرده مکانیزم عمل ، فواید و مضار آنها را بگوید.
- انواع روشهای سدکننده مکانیکی پیشگیری از بارداری را برشمرده مکانیزم عمل ، فواید و مضار آنها را بگوید.
- انواع روشهای جراحی پیشگیری از بارداری را برشمرده فواید و مضار آنها را بگوید.

روش آموزش:

سخنرانی، مباحثه ای، پرسش و پاسخ

مواد و وسایل آموزشی:

پاورپوینت، ویدئوپروژکتور، لپ تاپ، وایت بورد

منابع اصلی درس:

- ویلیامز ج، بارداری و زایمان ویلیامز، ویراست بیست و سوم ، ۲۰۱۰ .
- ک. پارک. درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی. ترجمه: خسرو رفائی شیرپاک. ایلیا، ۱۳۸۱
- ولایتی، علی اکبر، بیماری های نوزادان نلسون، اندیشه رفیع، ۲۰۰۷
- آرزو مانیانس، سونیا، پرستاری کودکان مارلو، انتشارات بشری ، تهران ۱۳۸۰.
- Essentials of Maternity Newborn, and Women's Health nursing, ۲۰۰۷, scott ricci
- Myles Midwifery A Text for Midwife, ۲۰۰۹
- Maternity Newborn, Women's Health nursing, ۲۰۰۷, susan A.orsban.

نحوه ارزشیابی:

کوئیز و مشارکت در بحث علمی

ارائه ترجمه و کنفرانس

آزمون میان ترم

آزمون پایان ترم

مقررات:

حداقل نمره قبولی ۱۰

میزان ساعات مجاز غیبت ۴/۱۷ مجموع ساعات ارائه شده